

Medikus Újság

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre: 2 pengő.
Megjelenik: időközönként
Csekk számla: „Medikus Újság”
szerkesztősége Budapest 35.098.

SZERKESZTŐSÉG
HIVATALOS ÓRÁJA
Péntek d. u. 1/25-től 1/28-ig.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL
BUDAPEST,
VIII., Nagytemplom-utca 18. I. em. 9

EMLÉKNAP

A Tudományegyetemi és a Műegyetemi Csendőrtiszti zászlóalj 18 év után először tartotta meg emléknapját.

18 év után először! Ez alatt az idő alatt egy új generáció fejlődött. Az akkor még gyermekkorban levők ma egyetemi polgárok.

Kérdés, tudnak-e valamit erről a csendőrtiszti zászlóaljról és ha tudnak, vajjon mit?

Ezért röviden visszatekintünk 18 évvel ezelőltre.

A világháborút járt fiatalságunk, kik a harcban meggedződtek, visszatértek az Alma Mater ifjúságot magábaölelő karjai közé. Visszatérni visszatértek, ha nem is lelkesedéssel, mert a vesztett háború minden keservét magukkal hozták.

Visszatértek, hogy folytassák ott, ahol abbahagyták, mikor a Haza sorompóba állította őket.

Visszatértek sokan rokkantan, sokan épen, de egyikük sem lelki épségben. Ez az ifjúság harcban meggedződött, gránátrobbanások közt megférfiásodott, pergőtűzben megöregedett. Hazajött, ha nem is a nyert győzelem dicsőségével, de boldogan és újból munkára készen, hogy azt amit elvesztettünk az ádáz küzdelemben csalfasággal és ármanysággal, visszaszerezze becsületes erős és konok munkával.

És mit talált itthon. Felfordulást, rombolást, gaz harcot mind az iránt, ami előtte szent volt: Isten és a Haza ellen!

Kommün garázda hordái testet, lelket pusztító fegyveres sөpredekei, romlásba, pusztulásba vitték sokat szenvedett, a világháború keserveitől meggyötört, hön szeretett Hazánkat.

A harcterekről hazatért Alma Mater ifjúsága mintegy fejbekölin-tott járt és nem tudta megérteni mi folyik itthon, hova-merre forduljon. Elkeseredetten, fogcsikorgatva látta, nézte, hogy mit mivel a kommunista eszméktől megfertözött, megittasult és rombolni kész vörös horda.

De betelt a pohár. És midőn félragyogott a vörös hordától való megszabadulás hajnalcsillaga Szegeden: Horthy, már volt hova fordulni, már volt vezér!

A világfelfordulásban megedződött egyetemi ifjúság az Alma Mater ölelő karjai között egymásra talált, fegyvert fogott, önfeláldozással csatasorba állt, kivetette, számúzta magából azokat, akik a vörös horda szolgálatában állottak. Előharcosává szegődött a keresztény nemzeti szellemben való megújhodásnak.

Ez az egymásra talált és kardot rántott, fegyvert fogó ifjúság tömörült egyik napról a másikra a Tudományegyetemi és Műegyetemi Csendőrtiszti Zászlóaljba. A frontok vérzivataros poklából hazatért ifjúság megbízhatósági és hűségi próbáját kiállta. Nem az esküje, nem a szuronyok kényszere, hanem az izzó hazaszeretet volt az, ami őket összehozta és előttük csak egy cél lebegett: áldozatot hozni hőn szeretett hazánknak, dicsőséget hozni az Alma Maternek és harcolni „keresztény Nagymagyarországért”.

Harcoltak, küzdöttek, hazánk történelmének szomorú fejezetében résztvettek, életüket adták s közben dolgoztak, tanultak a jobb, a szebb jövő megalapozásáért.

Egyetemi polgárok! Kartársak! Ezt az utat járjátok, melyen ők jártak — a Haza boldogulására, az Alma Mater dicsőségére!

Tudományegyetemi Csendőrtiszti Zászlóalj Emléknapja

Március hó 20. Alig pár nappal az ifjúság szavaitól forrongó Március Idusa után gyűlt össze a volt Tudományegyetemi és Műegyetemi Csendőrtiszti Zászlóalj. Az az egyetemi zászlóalj, mely a kommun bukása után fenntartotta a rendet hazánk fővárosában és a szomorú világtörténelmi események kellős közepébe került.

Az ünnepély délután 5 órakor kezdődött a Műegyetem aulájában.

Mintegy 1200 ember gyűlt össze, ezeknek legnagyobb része ma már orvos, ügyvéd, tanár, mérnök, bíró, katonatiszt stb.

Az ünnepélyen megjelent Horthy Miklós kormányzó is és számos előkelőség.

Az ünnepi beszédet Bornemisza Géza miniszter mondta.

Majd Horthy Miklós kormányzó intézett rövid beszédet az egybegyültekhez, mely után leleplezték az emléktáblát és a kormányzó kiosztotta jelképesen a volt egyetemi zászlóalj tagoknak az emlékplaquettet.

Műegyetemen az ünnepély az Egyetemi Énekkar által elénekelt „Nem, Nem, Soha”-val fejeződött be.

Ünnepség a Tudományegyetemen

A Műegyetem aulájában az igazán szép és ünnepélyes csendőrtiszti zászlóalj emléknepjának utolsó akkordjai is elhalkultak és elnémultak.

A tudományegyetemi zászlóalj zárt alakzatban átvonult otthonába, Alma Máter-ébe, a Tudományegyetem szűk aulájában, hol melegebben, bensőségebben ünnepelte meg a Tudományegyetem Csendőrtiszti Zászlóalj Emléknappját és leplezte le zászlóalja nagyított plaquettjét ábrázoló emléktáblát.

Itt is délszaki növényekkel volt díszítve az aula, bár hiányzott a tudományegyetemi bajtársi egyesületek: Csaba stb. sorfala, bár elmaradt a tudományegyetem hősi emlékszobor ünnepélyes katonazenekarral kísért megkoszorúzása, bár hiányzott a tudományegyetem tanári kara — különösen orvosi kara, de mégis valahogy bensőségebbnek, melegebbnek éreztük a mi ünnepélyünket. Szóval úgy éreztük, hogy hazajöttünk. Itthon vagyunk. S ha a keretek szerényebbek is, de azért nekünk mégis melegebb, otthonosabb.

Az előkelőségek megérkezése

Mind eljöttek, akik odaát voltak. József királyi herceg, Darányi Kálmán miniszterelnök, Bornemisza miniszter, stb.

A kormányzó Főméltóságát szünni nem akaró éljenzés fogadta.

A Himnusz eléneklése után, melyet a volt csendőrtiszti zászlóalj tagjai az énekarral együtt énekelt, Pataky Arnold rector üdvözölte a kormányzót.

Vitray emlékbeszéde

A rector rövid beszéde után dr. Vitray Antal egy, magántanár a volt Tudományegyetemi Csendőrtiszt Zászlóalj segédtisztje így mondta ünnepi beszédét:

Főméltóságú Kormányzó Ur!

A budapesti kir. m. Pázmány Péter Tudományegyetem ifjúságából alakult volt csendőrtiszti zászlóalj tagjai Főméltóságod iránti mély hódolata, törhetetlen hűsége és ragaszkodása jeléül, szerény emléket állított Alma Materünk falán, hogy ezzel is jelképezze mint a multban, úgy a jövőben is készen áll a magyar vártán, vigyázza és őrzi mindannyiunk egyetlen reménységét, árnyba borult jelenünk egyetlen lehetőségét: a magyar jövőndőt!

Abban a rettenetes éjszakában, melyben hónapokig sínylődött, vergődött megkínzott ifjú lelkünk. Főméltóságod neve volt az első biztató sugár, mely a reménytelennek látszó küzdelmünkbe bevilágított. A nemzetünk és társadalmunk életét fenyegető rontó erőkkal, a felszabadult szenvedélyek fékevesztett erőivel, csak akkor tudtunk sikeresen megküzdeni, amikor 1919 október közepén, szerény küldöttségünkkel — melynek egyik tagja lehettem — Siófokon megjelentünk és Főméltóságod biztató, szívünkbe, lelkünkbe reményt gyújtó, nemzetünk jövődjében törhetetlenül hívő szavait hallhattuk és társainknak tolmácsolhattuk.

Még lelkünkben csengenek a multnak emlékei. A világháborúból visszatért tisztársaink jövőjükért aggódó szavai a kötelesség, az egye-

tem hívó szózata: Jertek fejezzétek be tanulmányaitokat, mert a hazaegész embert kíván. A tanulmányokban való elmélyedést azonban lehetetlenné tették az akkori állapotok. A harcokban megedződött ifjú lélek, azonban megtalálta az utat és módot, hogy e szomorú időben is, megpróbáltatások és nélkülözések között, úgy tanulmányait, mint önként vállalt kötelességét híven teljesítse. Viharban, ködben, éjjelt is nappallá tevő megfeszített munkával, hazánk létét fenyegető veszedelmes áramlatokkal szemben, a nemzeti hadsereg bevonulásáig, fenn tartottuk, megvédelmeztük Hazánk szívének, egyetlen kincsünknek, rendjét és nyugalmát.

Kötelességünk hűséges teljesítéséért tisztí zászlóaljunkat 1920 októberében nagy kitüntetés érte, zászlót kaptunk, melyet híven megőriztünk. E zászló és a ma felállított emlék szolgáljon ösztönzésül, bátorításul nekünk és az utánunk felnövő ifjú nemzedék számára. Szolgáljon örök mementóként, tanítson megküzdeni az élet ezer nehézségével, legyőzni az út ezer göröngyét, hogy méltók lehessünk a legmagasztosabb cél elérésére: Hazánk hírének növelésére!

Számban ugyan megfogyatkozva, de törhetetlen hittel, őszinte ragaszkodással és hódolatteljes mély tisztelettel kérjük Főméltóságod engedélyét, emléktáblánk leleplezésére.

Legyen ez az emléktábla kifejezője mindazon érzéseknek, melyeket savakba öntenünk nem lehet. Fejezze ki köszönetünket és hálánkat. Juttassa eszébe az előtte elhaladó ifjúságnak, hogy ne csak ünnepeljen, hanem kövesse a példát, ha arra szükség lenne!

A kormányzói engedély megadása után leleplezték az emléktáblát.

Az ünnepség a szózat eléneklésével ért véget, a kormányzó, József királyi herceg, Darányi miniszterelnök, Bornemisza miniszter és kíséretük a Rector fogadószobájába ment és beírták nevüket a rectori vendégkönyvbe. A kormányzó távozását szünni nem akaró, lelkes, igaz szívből jövő éljenzés kísérte.

Gyógyszertani szigorlaton.

Prof.: Milyen izzasztót rendelne a betegnek?

Szigorló: (felsorolja az összes szereket, de a professzor mégis kevesli. Sokáig gondolkozik, majd félénken kinyögi): Elküldeném a Professzor úrhoz szigorlatozni.

Belgyógyászati szigorlaton.

Szigorlaton az egyik — hetyke járásáról ismert — professzor, kérdi a szigorlót:

— Mondja kérem, milyen betegséget okoz a **nyuszog**?

Hallgat a szigorló, de hallgat a másik, sőt a harmadik is. S bizony a szigorlatnak szomorú vége volt.

Szigorlat után méltatlankodik a Professzor tanársegédei előtt:

— Rettenetes tudatlanság, nem tudják még azt se megmondani, hogy mit okoz a **nyuszog**!

Az egyik tanársegéd megszólal:

— Méltóságos Uram, azt szunyognak mondják.

— **Prof.:** Aszó! Persze-persze! Ugy is szokták mondani.

Budapest Székesfőváros köz- kórházainak br. Eötvös Lóránd Radium- és Röntgen Intézete

Lapunk célul tűzte ki a nagyobb székesfővárosi, valamint az állami intézetek ismertetését, azért, hogy — különösen a vidéki kartársak — ne csak a nevüket tudják, de bővebb ismereteik is legyenek róluk s ha majd mint kész orvosok kimennek az életbe, felvilágosítással is szolgálhatnak betegeknek az egyes intézetekről.

A sugaras kezelés ma már nem kiegészítő része a sebészetnek, hanem önálló utakon járó tudomány. A gyógyászatnak nélkülözhetetlen tényezője s mint ilyen, nem nélkülözhetetlen egy központi szervezet irányítását. Ennek a szervezetnek megteremtése nálunk is szükségessé vált, hasonlóan a nyugati államokhoz.

A budapesti központi sugárkezelő intézet megalapításának szálai a világháború előtti időkre vezethetők vissza. Lánczy Leó a Magyar Kereskedelmi Bank akkori elnöke 1914 májusában 4.500.000 koronás alapítványt létesített egy központi rákkutató- és sugárkezelő intézet céljaira. Az épület alapkövetését még ugyanazon év augusztus 1-re tervezték, de sajnos előtte két nappal kitört a világháború. Trianon után az alapítvány értékét veszítette és az ország anyagi helyzetének lassú helyreállításával 1929-ben erősítette meg az intézet felállítását a Kormányzó Ur Öfóméltósága sajátkezű aláírásával. Azonban most meg Közép-Európa pénzügyeinek összeroppanása késleltette az ügyet. Hat év mulva — tehát 1935-ben — a budapesti közkórházak igazgató főorvosa dr. **Wolff Károly**, a főváros polgármesterével, **Szendy Károly**-al karöltve nagy nehézségek árán lehetővé tették, hogy az immáron húsz éve vajudó intézet tető alá jusson. Megkímélve a nagyarányú építkezés költségeit, a Szent Rókus központi kórház Bakács-téri fiókkórházának épületét alakították át a célnak megfelelően. 1936 június 1-én kezdte meg működését a központi sugárkezelő intézet „**Eötvös Lóránd radium és röntgen intézet**” név alatt és ugyanakkor történtek az első betegfelvételek is.

Mielőtt az intézet beteganyagával s azok kezelésével foglalkoznánk, röviden vázoljuk a kórház belső elosztását. Az épület két és fél emeletes. A földszinten találjuk a várócsarnokot, a konyhát és a raktárakat. A félemeleten a csupán két szobából álló irodahelyiségen kívül egy szoba, a radium-bomba, egy-egy szoba pedig a röntgendiagnostica és -therapia részére van berendezve. A félemeleten találunk három nagy kórtermet, kizárólag nőgyógyászati betegek számára. Az első emeleten többnyire kis kórtermek sorakoznak egymás mellett; ezen emeleten van a sebészeti osztály. A második emelet a fizikai laboratórium és lakások számára van átengedve.

Minden emeleten vizsgáló és kötöző szoba is van. Itt helyezik a fekélyes betegekbe a radiumtüket; itt történik a vizsgálat és a kötő-

zés. Akiknek a testfelületére nagyobb mennyiségű radiumot tartalmazó moulaget helyeznek el, azok részére két hat ágyas kórterem van. A betegápoló Mártha nővér az ajtó üveglablakán át figyeli a beteget s a szobában csak annyit időzik, amennyire feltétlenül szükségére van. Ha bármilyen okból figyelő helyét elhagyni kénytelen, úgy a házi telefon segítségével helyettesítést kér. Szükséges ez az intézkedés azért, hogy a nagymennyiségű secundär sugarak egészségüket meg ne támadják. Különben is a nővérek, ugyanezen ok miatt, csak 12 órát töltenek az intézetben.

Az intézet beteganyagát csakis műtéti kezelésre nem alkalmas, de sugárkezeléssel még befolyásolható daganatos betegek képezik. Minden egyes beteg állapotát a szakorvos, a sugárkezelő főorvos és az intézet vezető főorvosa együttes consiliumon állapítják meg. Ha a beteg előzetesen már ki volt vizsgálva, úgy már ez első tanácskozás dönti el a kezelés további módjait; ha nincs, úgy a közkórházak megfelelő osztályaira küldik a beteget. A sugárkezelésre jelentkező betegről elkészül a budapesti statisztikai hivatal által szerkesztett kérdőív, a jelen állapotot rögzítő fénykép, röntgenkép és vérkép. A kórtörténet minden vizsgálati jegyzőkönyvvel együtt egy kéregepapírtokba kerül, amelynek külső lapján a szerv életnagyságú sémájába rajzolják bele a tumor nagyságát és tüzelés esetén, hány tüt s hogyan helyezik el azokat. Ez a séma célszerű azért, mert ellenőrzéskor egy szempillantás a fedőlagra, nyomban felfrissíti az emlékképet, a már kezelt betegről.

A szobák levegője, dacára a csakis daganatos és fekélyes betegeknek, szagtalan, mert villamos elszívó készülék (exhaustor) vezeti el az elhasznált levegőt.

Az intézet radiummennyisége 5000 mgr. Ebből 3000 mgr a bombában van plomba alatt elmozdíthatatlanul elhelyezve. A megmaradt 2000 mgr-ból 300 mgr radiumchlorid alakjában az emanatiós készülékbe került, a többi tük- és tokokban van, egy külön helyiségben elhelyezve, tűz és betörésmentes páncélszekrényben. A betegkezelésre szükséges radiumot a kezelőorvos igénylőlappal kéri ki napról-napra.

A sugárkezelő osztály, melynek vezetője Czunft Vilmos m. tanár, a localis besugárzáson kívül végzi ez interstitialis radiumkezelést, a röntgenbesugárzásokat, a távoli radiumbesugárzást, továbbá az üregi moulage kezelést. Ennek az osztálynak sok laboratóriuma van; röntgentherapiái, röntgendiagnostikai, telecurie therapiás laboratórium. Mindezekhez a fizikai laboratórium is tartozik, amelyben egyrészt elkészítik a moulageok alapanyagát és behelyezik a radiumot; másrészt a dosismérések értékét határozzák meg nagy fotocellás fotométerrel. A dosisokat „r” egységekben mérik (r=nemzetközi röntgenegység).

Furcsa lelkiállapot fogja el az embert ezekben a helyiségekben, amelyeket bátran a sugarak birodalmának mondhatnánk. A laboratóriumokban a tisztaságon kívül, csak a készülékek sokasága nagyobb. A therapiás besugárzásokat egy 200 kv-os Greinacher kapcsolású készülékkel végzik. A lámpák sugár és elektromos védővel vannak ellátva. A dosismérők be vannak építve és a röntgenlámpák izzításának önműködő szabályozásával, valamint a nagyteljesítményű trans-

formator állomással állandó és ingadozásmentes röntgenforrás birtokában vannak. Minden betegnél a bőrdosist direkt méréssel határozzák meg. Az egészen felszínes daganatok besugárzására a Chaoul f. contact röntgen berendezést használják. Ennél a rendkívül nagy sugár-intenzitás miatt egy speciális mérőberendezésre van szükség, melyet a bécsi Strauss cég szállított. A röntgendiagnosticában egy négy ventilcsöves készülék van felszerelve, forgóanódos lámpával és minden irányban mozgatható felvételi és átvilágító álvánnyal. Tágas sötét-kamra szolgál a felvételek elkészítésére.

— Most értem csak meg, hogy Tangl professzorunk miért kérdi olyan sűrűn a röntgen szigorlaton. Bizonny hova-tovább oda jutunk, hogy még a falusi orvosnak is behatóan ismerni kell az elektromosság csodáit, hiszen nélküle ma már el sem képzelhető daganattherápia. Dehát hagyjuk most el a gépek birodalmát s térjünk át a sebészeti osztályra, melynek vezetője **Kubányi Endre** m. tanár. Mindössze 30—35 ágyas férőhely van itt. A sebészeti osztályon bármilyen sebészeti feladat elvégezhető s ennek megfelelően van steril műtője, előkészítő helysége és sterilizáló helysége. A daganatokba helyezendő radiumtűk sterilizálására Manninger professzor által konstruált magasnyomású sterilizátor szolgál, mely három perc alatt csíramentesíti a radiumtűket, tubusokat, plaqueokat anélkül, hogy a radium kárt szenvedne. A nem asepticus betegek kötőzője ugyanazon emelet folyosójának másik végén van. Itt is a legnagyobb tisztaság és rend uralkodik.

A nőgyógyászati osztály kizárólag méh és hüvelyrákos betegek kezelésére van berendezve. Vezetője **Probstner Artúr** m. tanár, aki szívesen felvilágosít arról, hogy a méhrák kezelésénél a stockholmi módszert követik. Ez abból áll, hogy a próbakimetszés után három radiumkezelést kap a beteg. A második és harmadik radiumkezelés közti időben egy röntgenozidot kap. Az egyes radiumkezelések közt szünetek vannak közébeiktatva és pedig nyolc nap az első és második között; 13—20 nap a második és harmadik között aszerint, hogy hány napig tartott a röntgen kezelés. A méhürbe a radiumot egy — Dr. Szenthe István adjunctus által szerkesztett — eszközzel tolják fel. — Megjegyzendő, hogy a radiumtűkhöz vagy tokokhoz kézzel sohasem nyúlhatnak. Megfelelő eszközök vannak azok megragadására.

A kezelés általában 3—4 hétig tart. Annak befejeztével a beteget visszaküldik vagy abba az intézetbe ahonnan jött, vagy a kezelő orvosához további megfigyelés végett. A kilépésnél értesítik a beteget arról, hogy mikor, vagy milyen időközökben mutassa meg magát ismét. A megfigyelést öt évre terjesztik ki.

Ezzel tulajdonképpen végére is értem rövid beszámolómnak. Nem mulaszthatom el köszönetemet ez úton is kifejezni **Wolff Károly** igazgató főorvos, — valamint **Manninger Vilmos** professzor úrnak azon szíves támogatásukért, amelyben szerénységemet részesítették. Hiszem, hogy ezen kis leírás némi fogalmat enged nyújtani arról az intézetről, melynek munkásságát **Manninger** professzor, az intézet vezető főorvosa folyó év január 30-án a Magyarország klinikai és

kórházai Szövetségének közgyűlésén ismertetett. Hiszem azt is, hogy valamennyien nagy örömmel vették hírül azt, hogy a kezelés közvetlen eredményei meglepően jók voltak. Az ellenőrzésre berendelt betegek csekély kivétellel meg is jelentek a kitűzött időre. Ha a mi vidéki betegeink, hasonlóan a svédekhez, szintén ingyen vasúti jegyet kapnának, az a csekélyszámú távolmaradott is megjelenne, mert a betegek nagyon is tudatában vannak az ellenőrzés fontosságának.

A budapesti Eötvös Lóránd radium és röntgenkezelő intézet központi része annak a nagyszabású szervezetnek, amely küzd a carcinoma ellen hazánkban. Bár minél jobban hálózná be ez a szervezet az egész országot, hogy közegészségügyünk, s ezzel népünk javára váljon.

Somogyi Ernő szig. orvos.

O. H. S. E. ROVAT

Elnök: Mezey Pál. Rovatvezetők: Ruszthy Miklós és Váczy László alelnökök. Hivatalos idő: naponként 1—2 óra között.

Fényképkiallítás az O. H. S. E-ban

Az Orvostanhallgatók Segítő és Önképző Egyesülete által még 1936 novemberében kiírt fotópályázat 1937 március 22-vel utolsó fejezetéhez érkezett. E napon nyílt meg d. e. 11 órakor az egyesület tanulótermében a háromnapig tartó kiállítás, mellyel a beérkezett óriási képanyag az érdeklődők számára megtekinthetővé vált.

A kiállítást Váczy László önképzőszakosztályi elnök nyitotta meg. A bírálóbizottság által felvett jegyzőkönyv felolvasása után Vámosy professzor úr osztotta ki a díjakat a nyerteseknek.

A bíráló bizottság tagjai dr. Gyulai Ferenc műegyetemi fotolektor, a Fotóélet főszerkesztője, Ruszty Miklós az OHSE másodelnöke és Váczy László az önképzőkör szakosztály elnöke voltak.

A döntés a következőképen alakult. 1. díj: 30 pengő; nyerte Varga Kálmán „Hullámverés” c. képpel. 2. díj: 20 pengő; nyerte Halberg Gyula „Vonaton” c. képpel. 3. díj: Novák és Tsa cég díja; Morvay W. György „Reggel” c. képe. 4. díj: Agfa plakett; Szántó Elemér „Barackfavirág” c. képe. 5. díj Kodak plakett; Scefrantz Géza „Vihar után” c. kép. 6. díj: Bodog „Három jó pofa” c. képe. 7. díj: Wanausz J. cég díja; Pollermann Dénes „Pest” c. képe. 8. díj: Wanausz J. cég díja; Börzsönyi Lajos „Nagymosás” c. képe. 9. díj: Fotóélet I. díja; (dr. Gyulai Ferenc: Művészi akt fotó c. könyve); Kovácsovics T. „Kölni hid”. 10. díj: Fotóélet II. díja (dr. Gyulai Ferenc „Másolás” c. könyve) Szalay Ernő „Viharfelhő”. 11. díj. Fotóélet egy évi előfizetése. Magyar Ká-

roly „Rákóczi-út éjjel” c. képe. Emler Ödön versenyen kívül két képével dícséretet nyert.

Az OHSE önképző szakosztálya idén írt ki először fényképpályázatot. Ezen 22 pályázó vett részt összesen 203 drb. képpel. Külön meg kell említeni e helyen Pollermann Dénést, akinek képei az összes képek egyharmadát tették ki.

A pályázók 50 százaléka, tehát 11 ember részesült díjazásban. Ezt a Fotóélet szerkesztőségének, Novák, Wanausz, Agfa és Kodak cégek áldozatkészségének köszönhetjük, amiért ez uton is köszönetet kell mondanunk.

Végignézve a képeket néhány úgy az OHSE, mint a kiállítók szempontjából megszivlelendő tanulságot vonhatunk le a látat-
takból.

Mindenek előtt is le kell szögeznünk, hogy az első próbálkozás a Segítő részéről sikerrel járt, mert a képek színe és nívója várakozáson felüli eredményt mutatott. Ezek után különösen keresztülvihetőnek látom azt a már régen hangoztatott elgondolásomat, hogy érdemes volna az Önképző szakosztály keretein belül fotóelőadásokat tartani. Ugyhiszem sok fotografáló medikus örömmel venné az ilyen kezdeménye-

zést. Neves fotó művészeink s szekembereink pedig szívesen ragadnák meg az alkalmat, hogy előadások keretében a fotografáló medikus ifjúságnak megmutassák, miként lehet a fényképezést művészi magaslatra emelni.

Beigazolódott most is az a sokat hangoztatott igazság, hogy kiállításra kisképet küldeni nem érdemes. Minél nagyobb a kép egy bizonyos határon belül, annál jobban érvényesülnek szépségei s a nálánál kisebbre nagyított képekkel szemben kétségtelen előnyöket élvez. Ezen a kiállításon nem egy kép érhetett volna el megérdemelten jobb helyezést akkor, ha méretei nagyobbak lettek volna.

Azok részére akiknek nincs e téren kellő gyakorlatuk nagyon ajánlhatom látogassák a kiállításokat, bővítsék ismereteiket ilyen irányban fotólapok és zsebkönyvek olvasásával.

Ugy érzem, ha fenti észrevételeim megértésre találnak az illetékeseknél, soraimmal elértem célomat s a jövőévben jóval nagyobb keretek között megrendezett kiállításon, jóval szebb és értékesebb képanyaggal fog szerepelni a fotografáló medikus ifjúság.

Fotoamatőr.

**Megbízható orvosi műszer
Teljes orvosi felszerelés**

Kötszer, higienikus gumiáru, sérvkötő, gyógyhaskötő,
görcsér-gumiharisnya, lúdtalp betét, egyenes tartó,

Beteg- és lábápolási cikkek legelőnyösebb beszerzési forrása:
LUSZTIG JENŐ TELJES ORVOSI FELSZERELÉSI VÁLLALATA
Budapest, IV., Múzeum-körút 31. — Telefon: 18-57-21. sz.

A Nemzeti Múzeummal szemben

Dr. R. Debré párizsi egyetemi tanár előadása a tuberculosisról

Mult hóban tartotta a szemkliniká tantermében a világhírű francia gyermekgyógyász dr. R. Debré nagy érdeklődéssel várt előadását „Debut de la tuberculose chez l'enfant” (a gyermekkori tuberculosis kezdeti tünetei) címmel. A terem zsúfolásig meg telt az orvosi társadalom elitjével. Feltűnően sok orvosnő jelent meg. Érthető ez a nagy érdeklődés, mert a nemzet minden rétegét érintő súlyos kór leküzdéséről, megelőzéséről és korai felismeréséről szolt az előadás. Hisz a franciák vezetnek a tuberculosis leküzdésében és ezen tudományos mozgalomnak egyik legillustrisabb képviselője világította meg ezen kérdést orvosi — higieniai — szociológiai szempontból.

A tuberculosis — mondotta — nem öröklhető. Ha a gyermeket tuberculótikus anyja vagy családja köréből a születés után nyomban kiemelik, ép, egészséges ember válik belőle. Ha fertőzés történnék is és ennek felismerése

után nyomban „separálják” a gyermeket, akkor is leküzdheti szervezete ezen súlyos kórt. Azért legfontosabb népegészségügyi feladat a fertőzés korai felismerése. Minthogy a kezdeti stádium sokszor szinte tünet mentes nemzeti feladatnak tartja az öszs lakosságnak évenkénti kétszeri u. n. Pirquet beoltását, amely teljes bizonyossággal jelzi a fertőzést. Ezen oltáson kívül a röntgen vizsgálat és a vérben a bacillus kimutatását is fontosnak tartja.

A szervezetet kell erősíteni, robórálni, hogy a tuberculosis bacillusal megbirkózzon. Ezért szükséges a pihenés, jó táplálás, friss levegőn való tartózkodás. Mindez pedig úgy érhető el, ha vidéken megfelelő számú szanatórium létesülne az egyszeri fertőzésem keresztülment gyermekek számára. Franciaországban ez a terv nagyrészt megvalósult, vajha nálunk is keresztülvihető volna, akkor nem szedne annyi áldozatot a tuberculosis.
D. Zs.

Anaphilaxiás reactio

A magyar tudományos világ számos előkelősége jelenlétében tartotta meg a Kisérleti és Fizikai Vegytani Intézet tantermében Gróh Gyula professor „Fehérjék és vércsoportok” című nagyszerű előadását. A nagyszámú közönség szünni nem akaró lelkes tapsvihara volt legélénkebb bizonyítéka annak, hogy a népszerű előadás, amellet, hogy hasznos utbaigaztíást adott az orvos- és

medikus társadalomnak az anaphilaxiás reakciók terén, a laikus közönség lelkében is élénk visszhangra talált.

(Sz. A.)

Helyreigazítás: A mult havi szám 3. oldalán közölt „Az egyetem orvosdoktorképzés hazai reformja” című közlemény 5. bekezdésének 8. sorában „további-tásáért” helyett „jobbításáért”

Tudományos filmelőadások

A Magyar Pharma Gyógyáru R.-T. előadótermében (V., Arany János-u. 10) filmelőadásokat rendez, melyeken a „Bayer” Leverkuseni kutató laboratóriumában készült orvostudományi filmeket mutatja be. Április hónapban a hormonok hatásait és vizsgáló módszereit tárgyaló filmek kerülnek bemutatásra megfelelő élőadás kíséretében. A filmelőadásokra az orvostanhallgató hölgyeket és urakat tisztelettel meghívja

a MAGYAR PHARMA GYÓGYÁRU R.-T.
igazgatósága.

Jelentkezés a Medikus Ujság szerkesztőségében.

Gondolatok...

Már számtalanszor eszünkbe jutott az a kérdés, amikor egy professzorunkat eltemettük, hogy hova ment az ifjúság a temetés ideje alatt?

Mert a temetésre — dacára a szünetnek — nem ment.

#

Már számtalanszor eszünkbe jutott tanári temetésen, hogy hol marad a Bajtársi Egyesületek díszszázada, de ha ez nem lenne, — pedig van — hol van a Bajtársi Egyesületek és Segítő Egyesületek küldöttsége?

Vagy ez a szép kegyelet a Bajtársi Egyesületek számos programjából hiányzik?

Hol maradt a Tudományegyetem Bajtársi Egyesületeinek díszszázada és Bajtársi Egyesületek tagjai a volt Tudományegyetemi Csendőrtiszti Zászlóalj emléknapján? Pedig létüket a Zászlóaljnak köszönhetik.

⊙

Milyen szép lett volna, ha a volt Tudományegyetemi Csendőrtiszti Zászlóalj alapításaként és folyamánként létesült Bajtársi Egyesületek zászlóikkal tisztelegtek és elvonultak volna az Öreg Bajtársak előtt. S megmutatták volna, hogy nem érdemtelenek az utódok az elődöknek.

●

Csaba Bajtársi Egyesület! Bajtársak! Vajjon tudjátok-e, hogy

a Tudományegyetemi Csendőrtiszti Zászlóaljnak halottai is vannak.

Vajjon tudjátok-e, hogy Kiss János I. éves orvostanhallgató

T. E. zászlóalj tagja hősi halált halt. 18 év alatt megkoszorúzták-e a sírját csak egyetlenegyszer is!

De szép lett volna!!

Kubányi nyilatkozata a rákgyógyításról

.. *Munkatársunk beszélgetése.*

Az Ujpest-Rákospalotai orvosegyesületben mintegy 100 főnyi orvoshallgatóság előtt tartott Kubányi és Manninger tanár úr filmvetítéses bemutatással egybekötött nagysikerű előadást a rák terapiájáról. Ez alkalommal munkatársunk nyilatkozatot kért Kubányi tanár

úrtól, aki a következőkben foglalta össze a modern rákgyógyászatot:

„A modern chirurgiának egy új ágazata van fejlődésben, amit rádiumsebészet gyűjtőnév alatt foglalhatunk össze. Célja a rosszindulatú daganatok eltávolítása után, vagy akkor, ha az csak részben történt, a maradék

ETOVAL

A jó altatószes iránti követelmények, hogy gyors és energikus elaltató legyen, továbbá hogy kellő átaltató hatással is rendelkezék; veszélytelenség mellett a természetes álmhoz hasonló állapotot idézzen elő. Igen jó eredménnyel járt azon gondolat megvalósítása, hogy a diaethylbarbitursav egyik csoportját normobutyl-csoporttal helyettesítsük. A normobutyl-aethylbitursavat a Richter gyógyszervegyészeti gyár **etoval** néven állítja elő és hozza forgalomba részben 0,10 g-ot tartalmazó tabletták, részben pedig kupok alakjában. Etoval altató hatása fokozottan jelentkezik anélkül, hogy a toxikus hatás fokozódna. Az alvás gyorsan és biztosan következik be minden esetben, tekintet nélkül arra hogy az álmatlanságot milyen ok váltotta ki. Az átlag 6—8 órán át tartó mély és nyugodt álom alatt a betegek külső ingerekre (zaj, világítás bekapcsolása stb.) kevésbé reagáltak, mint más altatószer alkalmazása mellett, de minden esetben könnyen ébreszthetők voltak. A reggeli ébredés után a betegeken az esti altatószer semmilyen hatását nem lehetett látni, kábultság, szédülést, álmoságot nem tapasztaltunk. ovábbi előnye az, hogy érzékeny gyomrú betegnek nem tapaszthatjuk is adagolhatjuk. Átlagban 1 drb. 0,10 g-os tablettá adagolása elegendő. Az altatószerekhez hozzászokott betegek, nagyfokú psychés nyugtalanság által fenntartott és nehezebben leküzdhető álmatlanság eseteiben 2 etoval tablettá adásával eredményt lehet elérni. Nagyfokú psyrhomotoros nyugtalanság (pl. epilepsiás psychosis) esetében egész napra elosztott 5 etoval tablettá igen jó eredményt ad és semminemű ártalmas hatást nem fejt ki.

daganatot, vagy annak helyét rádium besugárzásnak kitenni a teljes gyógyulás érdekében. A rádiumsebészet leginkább sikerrel kecsegtető területe a szájúreg, a felső és alsó állkapocs, részben a felső légutak stb. területe. A modern irányzat a rák terapiában a sebész és a radiológus együttműködésében kívánja megtalálni a kivezető utat.

Az évtizedes gyakorlat ma már pontosan megállapított statisztikai adatokkal tudja alátámasztani, hogy mi sikerült és mit nem sikerült a késnek elérnie.

Az összehasonlító példa-sorozatok adatai ma már kétségtelenül bizonyítják, hogy a fent említett területen a rádium-chirurgia eredményei jobb jövőt jósolnak.

Ha a sebész és a radiológus tárgyilagosan kívánja megbírál-
ni azt, hogy a rákgyógyításban ma mi az iránytűszabó tényező, úgy arra a konkluzióra

kell jutni, hogy a hashártyán belüli és mögötti szervek rákos daganataival még mindig a tisztán sebészi eljárás az egyedüli, mi célhoz vezet. Előfeltétele a korai szerencsés diagnózis.

A test felületén elhelyezkedő daganatok terapiájában a tisztán sugárkezelés veszi át a főszerepet. Előnye, hogy úgy látszik, recidiva mentesség szempontjából jobb eredményeket ad, ezenkívül bizonyos exponált helyeken kozmetikailag is ideálisabb hegeket szolgáltat.

A harmadik fejezet az, amely a rádium-chirurgia területe jelenleg és ahol a sebész a pontos mérésekkel segítségére jövő radiológus együttműködésével igyekszik az adott kérdéseket megoldani. Ez a terület, amelyet sem a sebész, sem a radiológus egyedül nem tud eredményre vinni s ahol a kettőnek szoros együttműködése eredményesség szempontjából a legnagyobb fontosságú.

Feisthammel.

KÖNYVISMERTETÉS

Uj gyógyeljárás sputum vaccina emulsióval tbc., asthma és a tüdő hurutos megbetegedése esetén. Irta: *Csaba József dr. községi orvos. (Novák Rudolf és Tsa. Tudományos Könyvkiadó-vállalata és orvosi szakkönyvkereskedés kiadása, 1937.)*

A mű címe teljesen megvilágítja tartalmát, szinte csak még annyit kellen feltüntetni, hogy betegedéseinek sputum vaccina

kezelését. Mindegyik fejezet után számos esetét is közli a szerző. A tuberculosis kóroktanának rövid tárgyalása után ismerteti azon elgondolását, amely a sputum „számtalan esetem ismertetésével” és egyuttal a teljes tartalomjegyzéket is megkapnánk. Maga a könyv nagyjában két nagy

Gépirás

Szak- és egyéb munkák gépirását vállalom. Egy oldal - 8 fillér.
Cim: IX., RANOLDER-U. 30. II. 19.
Értekezés: 12-2-óraig.

fejezetre oszlik. Az egyik ismereti a tuberculosis, a másik az asthma és a tüdő hurutos megvaccina kezelés felfedezésére indította, ugyanígy az asthma bronchiale és a chronicus hurutok fejezetében is. Mindkettőben közli a sputum vaccina emulsió előállításának módját és azokat a kautelákat, amelyek a kezelésnél betartandók. Végül számos esetének leírásával támasztja alá felfogásának és az új gyógykezelésének helyességét.

Ez a mű egy évtizednél több ideig kutató orvos munkájának nyílt és őszinte feltárása. Nem „titkol” semmit és minden fejezetében az az örömteljes lelkesedés köti le az olvasót, amilyennel a szerző bocsájtja közkinccsé az

általa felfedezett új gyógyeljárást. Nyelvezete magyar; észszerű fejtegetése annyira lebilincselő, hogy szinte magunk előtt látjuk leperegni a hosszú évek munkásságát és szinte együtt sajnálkozunk a szerzővel azon infaust esetek felett, akiknek szenvedéseit bár lehetett csökkenteni, de az életnek megtartani nem.

Véleményünk szerint minden gyakorló orvos könyvtárában meg kell találnun ke könyvet is, annál inkább, mert ezen új gyógyeljárás olyan betegség ellen irányul sok sikerrel, amely hazánkfiait nagyban tizedeli. A kiadó dicséretét a tetszetős külsőn kívül az is illeti, hogy e könyvet csak 2.60 P-ért bocsájtja közre
S. E.

ELMESPÖRT

E rovatban közölt rejtvények megfejtését legkésőbb Május hó 10-ig kérjük szerkesztőségünkbe küldeni. Hírt adtunk arról, hogy e levelek úgy az O. H. S. E.-ben levő **Medikus Ujság postaládájába**, valamint a Dékáni hivatal portásánál is leadhatók. A vidéki kartársakat ismételten kérjük, hogy megfejtéseiket levelezőlapon sziveskedjenek vagy közvetlenül szerkesztőségünkbe küldeni, vagy vidéki megbízott szerkesztőnknek átadni. A vidéki kartársak megfejtési határideje Május 5.

A mult számunkban közölt rejtvényeket ismét szép számmal fejtették meg. A megfejtők közül sorshúzás útján a következők részesültek jutalomban. 1. díj: Gimesi Lajos; 2. díj: Szollár Andor; 3. díj: Hanka János (Szeged); 4. díj: Tyakits János szig. orvos; 5. díj: Blagusz Endre. Felkérjük a jutalmazott kartársakat, hogy a jutalombíjakkért szerkesztőségi napokon d. u. 1/25—1/28 óra között fájradjanak el.

KARTÁRS! FIZESS ELŐ A
Medikus Ujságra

KERESZTREJTVÉNY

1	2	3	4	5	6	7	8	9
10				11				
12			13		14			
				16		17		
18	19		20			21		22
23		24		25			26	
27			28		29			30
31				32		33		
34								

Beküldte: *Jeny Gabriella*.
 Megfejtésül beküldendő:
Vízszintes 1., 34. — Függőleges:
 1., 9.

Vízszintes:

1. Az agyhártyának betegsége.
10. Kutya fajta.
11. Gyakori ásvány.
12. Mérték — latinul.
14. Elmeorvos (1857).
15. Mars . . .
17. Majdnem — akua.
18. I. B.
20. Amiből az organum felépül.
22. Vissza — Fay mássalhangzói.
23. Égitest.
25. Költő és regényíró (1879—1933).
27. Ilyen lovak is voltak.
29. Zenei műszó.
31. Eltesz.
33. Német — év.
34. Rosszindulatú betegségek felismerésével foglalkoznak.

Függőleges:

1. Orvos, egyet. tanár.
2. Latin — én.
3. Bolond — idegen nyelven.
4. Irma — becézve.
5. Vissza — súlyegység (röv.).
6. Vendéglői szoba.
7. Szintelen ásvány.
8. . . . tü
9. Orvos, ny. egyet. tanár (keresztnevének első betűjével).
13. Léleket — németül.
16. Névelővel — halogén elem.
19. OTL. ig. főorvos (ék. föl.).
21. Ókori erődítmény.
24. Nagy kert (ék. föl.).
26. Régi súlymérték — névelővel.
28. Villa.
30. C. H. O.
32. Betű — (fonet.).

Jutalmak: 1. a) díj: Kenyeres Emlékkönyv.

1. b) díj: Dolgozatok az urológiai klinikáról;

2. díj: Pap Jenő: Magyarország erkölcsrajza;

3. díj Schopenhauer: Életbölcesség.

4. Thomas Mann: Florenza;

5. díj: Schiller: Az orleansi szűz;

6. díj: Shakespeare: A velencei kalmár. — A 3., 4., 5. és 6. díjak Novák Rudolf és Tsa könyvkiadó vállalat ajándéka.

Megbízható céget ajánlunk:

Lusztig Jenő orvosi műszerész vállalata
 BUDAPEST, IV., MUZEUM-KRT. 31.

A C I P H E N - CHINOIN

tabletta

0'25 gr Istopirin, 0'27 gr phenylchinolincarbonsavas methylester, 0'07 gr calcium carbonicum

**Meghüléses és rheumás betegségek
specificuma**

Mellékhatásmentes!

10 és 20 tablettás csomagolások

B I R O B I N - CHINOIN

tabletta

0'15 gr gyomormucosa készítmény, 0'015 gr ferrochlorid
0'002 gr cuprisulfat, 0'001 gr manganhypophosphit

**VÉRREGENERATOR,
ROBORANS,
HIZLALÓSZER**

Javallt minden sec. anaemiánál, tbc.-nél, étvágytalanságnál, reconvalescentiában, gyermekek fejlődés zavarainál stb.

100 tablettás eredeti csomagolás.

